

The Journal of Academic Social Science Studies

International Journal of Social Science

Volume 5 Issue 7, p. 725-733, December 2012

**MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ LİSANS ÖĞRENCİLERİNİN ALAN
DERSLERİNDEKİ AKADEMİK BAŞARILARININ İLİŞKİSEL
İNCELENMESİ**

*A CORRELATIONAL ANALYSIS OF THE MUSIC STUDENT TEACHERS'
ACADEMIC ACHIEVEMENT IN THEIR FIELD COURSES*

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Serkan UMUZDAŞ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Müzik Eğitimi ABD

Yrd. Doç. Dr. Serpil UMUZDAŞ

Gaziosmanpaşa Üniversitesi Müzik Eğitimi ABD

Abstract

The major object of the courses included in the undergraduate music teaching program is to provide the student teachers with the knowledge and skills that they need. Therefore, these courses have similar and parallel contents.

The aim of this study is to analyse the relationship between the undergraduate students' academic achievement in their various field courses. For this aim, the study attempts to answer the following research question: "Is there any relationship between the academic achievement of undergraduate music education students in the courses of musical instrument, piano, hearing and voice?". In the study, quantitative correlation design was employed.

The participants of the study are first-grade undergraduate students attending Gaziosmanpaşa University, Faculty of Educational Sciences, Department of Fine Arts, Branch of Music Education during the academic year of 2011–2012. Total number of the participants is 24.

The relationships between the scores of the fields of hearing, voice and musical instrument are analysed through the Pearson Product-Moment correlation coefficient.

The findings of the study indicate that there is a positive significant correlation between the students' academic achievement in the piano course and that in the hearing course ($r=,762$). It is further found that there is a moderate level positive significant correlation between their achievement in the courses of voice training, musical instruments ($r=,515$), hearing ($r=,640$) and piano ($r=,462$).

It is recommended that faculty members and lecturers should work together or in corrdiantion in the processes of planning, impleentation and evaluation of the program and that achievement levels of the student teachers should be observed individually during the semester.

Keywords: Branch of music education, instrument, voice, piano, hearing- reading-writing.

Öz

Müzik öğretmenliği lisans programında bulunan alan derslerinin ana amacı öğretmen adaylarına öğretmenlik mesleğinde ihtiyaç duyacağı alan bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Bu nedenle belirtilen alan dersleri benzer ve birbirine paralel içerikler ile planlanmaktadır.

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmenliği lisans öğrencilerinin alan dersleri akademik başarıları arasındaki ilişkiyi sorgulamaktır. Bu amaçla “Öğrencilerin çalgı, piyano, işitme okuma yazma ve ses eğitimi dersleri akademik başarıları arasında ilişki var mıdır?” cümlesi problem olarak seçilmiştir. Bu amaçla nicel korelasyonel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı 2011–2012 eğitim öğretim yılında öğrenim gören 1. sınıf öğrenciler ($n=24$) oluşturmaktadır.

Araştırmada ele alınan öğrencilerin işitme okuma yazma, ses, piyano ve çalgı alanı puanları arasındaki ilişkiler Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ile ölçülmüştür.

Sonuç olarak, *piyano* dersindeki akademik başarıların *işitme* okuma yazma dersi akademik başarıları arasında ($r=,762$) yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu, *ses eğitimi* dersi öğrenci akademik başarıları ile *çalgı*($r=,515$), *işitme okuma yazma* ($r=,640$) ve *piyano*($r=,462$) akademik başarıları arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmüştür.

Buradan hareketle; program hazırlama(planlama), öğretim süreci(uygulama) ve değerlendirme aşamalarında alan dersleriyle ilgili öğretim elemanı ve üyelerinin eşgüdümlü çalışması, öğrencilerin derslerdeki başarı düzeylerini yıl içinde bireysel olarak takip etmeleri önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Müzik öğretmenliği, bireysel çalgı, bireysel ses, piyano, müziksel işitme okuma yazma.

Giriş

Müzik öğretmeni olma amacını taşıyan öğrenciler, lisans eğitimi sürecinde müzik eğitimi ve öğretimi alanında uzmanlığa sahip olabilmek için yetişme sürecinden geçerler. Bu süreçte öğrenciler, öğretmenlik mesleğine olabildiğince donanımlı hazırlanmak amacıyla genel kültür, alan ve mesleki bilgileri alırlar.

Öğrenciler, müzik eğitimi alan derslerinden olan bireysel çalgı, bireysel ses ve piyano derslerini öğretmen ile birebir yürütürken, bu derslerin alt yapısını oluşturduğu düşünülen müziksel işitme okuma yazma dersini eş zamanlı olarak topluca alırlar.

Bireysel çalgı dersi, aşamalı olarak teknik alıştırma ve etütleri, Türk ve diğer bestecilerin eserlerinden örnekleri, bireysel gelişmeye uygun olarak çalgıya özgü literatür ile okul müziği eğitiminde öğrenme-öğretme etkinliklerini kapsar.

Bu ders öğrenciye çalgı çalmaya ilişkin temel bilgi ve becerileri kazanmayı hedefler. Öğrenci bu derste çalgısıyla düzeyine uygun ulusal ve evrensel boyuttaki eserleri seslendirir.

Bireysel ses eğitimi dersi; öğrencilere doğru solunum sağlama, sesi doğru yerde ve doğru bir entonasyonla üretme, rezonans bölgelerinde sesin harmoniklerini (doğuşkanlar) güçlendirme ve doğru artikülasyon becerisi kazandırmayı amaçlar. Müziksel söyleme becerilerinin kazanılması ve geliştirilmesi temeline dayanan bireysel ses eğitimi dersi, dört yıllık müzik öğretmenliği lisans programının ilk yılında aşağıdaki içerikle yürütülmektedir.

Ses ve ses organlarının yapısı, mekanizması ve fonksiyonları ile sesin oluşumu, bedensel ve zihinsel olarak şarkı söylemeye hazırlanma, gevşeme ve uyanık olma bilinci kazanma çalışmaları. Doğru solunum alışkanlığı, sesi doğru yerde ve doğru bir entonasyonla üretme, ve rezonans bölgelerinde sesin harmoniklerini (doğuşkanlar) güçlendirme ve doğru artikülasyon becerisi kazandırmaya yönelik alıştırmalar (tek ses, 2'li,3'lü,4'lü,5'li sıralı sesler, arpej vb. seslerle legato, staccato uygulamalar ve konuşma çalışmaları). Piyano eşlikli halk türkülerinden yararlanarak Türk dilinin ünlü ve ünsüzlerini doğru artikülasyonla oluşturma çalışmaları ve bu çalışmaları konuşma kusurları olan öğrencilerin eğitiminde kullanma. Doğru solunuma dayalı doğru fonasyon, doğru rezonans ve doğru artikülasyonun eşgüdüm içerisinde oluşturulabilmesine yönelik bireye özgü ses alıştırmaları. Ses alanlarını (rejistr) fark ederek doğru ve uygun registr geçişlerine yönelik alıştırmalar. Doğru sesin oluşumunda gereken eşgüdümün sağlanabilmesine ve doğru entonasyonla müzikal duyarlılığı geliştirmeye yönelik ses eğitimi gereçlerini kullanma (ses alıştırmaları, ses etütleri ve düzeyine uygun piyano eşlikli eserler).

Müzik öğretmenliği lisans programında yer alan 1. sınıf piyano dersi ise, piyanonun ve temel piyano tekniklerinin tanınması ve bu kapsamda bireysel gelişime uygun olarak; aşamalı olarak teknik alıştırma ve etütlerin, Türk ve diğer bestecilerin eserlerinden örneklerin, eğitim müziği örneklerinin, piyano literatürü ile okul müziği eğitiminde kullanılacak olan öğrenme-öğretme tekniklerinin uygulamalarının yapılması amaçlanmaktadır.

Piyanoda temel davranışlar (doğru oturuş ve ellerin piyanodaki konumu) hakkında bilgi ve beceriler, temel piyano tekniklerinden biri olan legatoyu geliştiren çalışmalar. Zıt yönde ve paralel dizi ile beş parmak çalışmaları, kolların serbestliği için gerekli teknik çalışmalar. İki elin bağımsızlığını kazandırıp geliştirecek çeşitli alıştırmalar, deşifraj çalışmaları. Alıştırma, etüt ve yapıtların çalışılmasında izlenecek yöntemler. Müziksel ifade (piano, forte), cümleme ve uygulamalı çalışmaları içerir.

Müziksel işitme ve okuma dersi, Türk ve Batı Müziğinde armoni, müzikte tür, eğitim-okul müziği örneklerini inceleme, analiz, araştırma, tek ve çok ses algılama, ritmik yapıları tanıma, nota çözümleme (deşifre) okuma ve yazma, müzik üretme tekniklerini kapsar.

Sesin fiziksel özelliklerine ilişkin temel bilgiler, müzik dilinin öğeleri (ritim, ezgi, hız, gürlük, ölçü, dizi, tonalite, biçim, tür, örgü, doku, anlatım-yorum- stil) yatay ve dikey aralıklar, ikişerli ölçülerde bir bemollü ve bir diyezli tonlarda birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik, onaltılık sürelerde tek sesli ve düzeye uygun iki sesli ezgi okuma, yazma ve yaratmayı kavramaya yönelik etkinlikleri içerir.

Müzik eğitimi alan derslerinden olan bireysel çalgı, bireysel ses, piyano ve müziksel işitme okuma yazma derslerinin öğrenci için temel olarak hedeflediği kazanımlar ortaktır. Diğer bir deyişle, tüm bu derslerde öğrenci, hemen hemen aynı davranışları göstermeye çalışır.

Alan dersleri çatısı altında yapılandırılan bireysel çalgı, bireysel ses, piyano ve müziksel işitme okuma yazma dersleri öğrencinin alan yeterliğini artırmaya yöneliktir. Derslerin ortak amacı, müzik öğretmeni adayı öğrenciye hizmet öncesi eğitim vermektir. Bu amaçla planlanan dersler, içerik olarak ta birbirine paralel yürütülmektedir. Öğrencinin derslerdeki akademik başarılarının değerlendirilme yöntem ve ölçütleri de hemen hemen aynıdır. Toplu yapılan işitme okuma yazma dersinin ölçme değerlendirme işlemi, dersi veren öğretim elemanı/üyesi tarafından yapılırken; bireysel çalgı, bireysel ses ve piyano derslerinin ölçme ve değerlendirme işlemi, ara sınavda öğretim elemanı/üyesi tarafından, dönem sonu sınavında ilgili komisyon tarafından yapılmaktadır. Yapılan sınav ve ölçme işlemleri ile öğrencinin başarıları değerlendirilerek derse ilişkin başarı düzeyi belirlenmektedir.

Bu araştırmanın amacı, müzik öğretmenliği lisans öğrencilerinin alan dersleri akademik başarıları arasındaki ilişkiyi sorgulamaktır. Bu amaçla Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin alan dersleri akademik başarıları arasındaki ilişkiye bakılmıştır. Araştırmada “Öğrencilerin bireysel çalgı, bireysel ses, piyano, müziksel işitme okuma yazma dersleri akademik başarıları arasında ilişki var mıdır?” cümlesi problem olarak seçilmiştir.

Varsayımlar

Değerlendirme puanları akademik başarıyı göstermektedir.

Puanlayıcıların yaptığı puanlamaların hata payı düşüktür.

Tanımlar

Öğrenci: 2011-2012 eğitim-öğretim yılında Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı yetenek sınavını asil olarak kazanarak 1. sınıfta öğrenim gören öğrenciler.

Akademik Başarı: Belirli bir programın sonucunda öğrencinin program hedeflerine ilişkin gösterdiği yeterlik düzeyi (Demirel, 2005: 3).

Yöntem

Araştırmada, müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin alan dersleri akademik başarıları arasındaki ilişkiyi sorgulamak amacıyla nicel korelasyonel araştırma yöntemi kullanılmıştır.

Korelasyonel araştırma, bazı ilişki türü ya da türlerinin ne dereceye kadar var olduğunu bulmaya çalışır. Bu yaklaşım herhangi bir müdahale yapılmadan, doğal olarak ortaya çıkan olgular arasında var olabilecek ilişkileri bulmak ve tanımlamak için yürütülür (Büyüköztürk ve diğ., 2012: 15). Bu araştırma; neden sonuç ilişkisi ya da ya da yordama gücü aranmadan, öğrencilerin alan dersleri akademik başarıları arasındaki ilişkileri çift yönlü olarak anlamaya çalıştığından keşfedici korelasyonel türdedir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı 2011–2012 eğitim öğretim yılı 1. sınıf öğrencileri (n=24) oluşturmaktadır.

Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin tamamı, yetenek giriş sınavını başararak asil olarak öğrenci olmaya hak kazanmıştır. Grup, yaşları 18-20 arasında 14 kız 10 erkek öğrenciden oluşmaktadır.

Veri Toplama Teknikleri

Araştırmanın kavramsal çerçevesinin oluşturulması için ilgili literatür taranmıştır. Araştırma verileri, ilgili fakültenin dekanlık yönetiminden gerekli izinler alınarak kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan akademik başarı puanları 1. sınıf akademik danışmanı yoluyla üniversite öğrenci bilgi sisteminden elde edilmiştir. 2011-2012 yılı Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı birinci sınıf 24 öğrencinin birinci ve ikinci dönem değerlendirme puanları incelenmiştir.

Verilerin Çözümlemesi

Öğrencilerin bireysel çalgı, bireysel ses, piyano, müziksel işitme okuma yazma derslerinin bir eğitim öğretim yılını kapsamak üzere toplam dört değerlendirme (iki dönem için ara ve dönem sonu) puanının ortalaması alınarak aralarındaki ilişkiye bakılmıştır. Elde edilen veriler çözümlenmesi için SPSS 12.0 (The Statistical Package for The Social Sciences) programından yararlanılmıştır.

Araştırmada ele alınan öğrencilerin bireysel çalgı, bireysel ses, piyano, müziksel işitme okuma yazma derslerindeki akademik başarıları arasındaki dağılıma bakmak amacıyla *Kolmogorov-Smirnov* testi uygulanmıştır. Gruplar arasında bütün test puanları normal dağılım göstermektedir ($p > .05$). Normal dağılım gösteren ilişkiler Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Katsayısı ile ölçülmüştür.

Tablo 1. Kolmogorov-Smirnov Testi Sonuçları

	N	SS	Z	P
ÇALGI	24	19,00	,552	,920
PİYANO	24	23,79	,824	,505
İŞİTME	24	12,48	,654	,785
ŞAN	24	21,20	,789	,563

Verilerin Yorumlanması

Korelasyon katsayısının 1,00 olması, mükemmel pozitif ilişkiyi; -1,00 olması, mükemmel negatif ilişkiyi; 0,00 olması, ilişkinin olmadığını gösterir. Korelasyon katsayısının büyüklük bakımından yorumlanmasında üzerinde tam olarak ortaklaşılan aralıklar bulunmama ile birlikte, korelasyon katsayısının, mutlak değer olarak, 0.70 -1.00 arasında olması, yüksek; 0.70 - 0.30 arasında olması orta; 0.30 - 0.00 arasında olması ise, düşük düzeyde bir ilişki olarak tanımlanabilir (Büyüköztürk, 2006: 32). Araştırmada bulunan ilişkiler bu tanıma dayanarak yorumlanmıştır. Araştırmada anlamlılık düzeyi.05 alınmıştır.

Bulgular

Tablo 2. Öğrencilerin Akademik Başarı Ortalamaları ve Standart Sapmaları

	Ortalama	Std. Sapma
ÇALGI	67,4167	19,00782
PİYANO	65,4167	23,79426
İŞİTME	68,5417	12,48992
SES	65,0417	21,20804

Çalışma grubunu oluşturan öğrencilerin akademik başarı düzeylerinin ortalama olarak en yüksek olduğu ders müziksel işitme okuma ve yazmadır. Yine bu derste akademik başarı açısından diğer derslere oranla daha homojen bir yapı gözlenmektedir. Bireysel alan dersleri akademik başarı düzeylerine bakıldığında toplu yapılan bu dersten farklılıklar bulunduğu görülmektedir. Akademik başarı düzeyi sınıf ortalaması bazında yüksekten düşüğe bireysel çalgı, piyano ve bireysel ses olarak sıralanmaktadır. Bireysel alan derslerinde bireysel başarı farklılıklarının olduğu standart sapma puanlarından da anlaşılmaktadır.

Tablo 3. Öğrencilerin Bireysel Çalgı, Bireysel Ses, Piyano, Müziksel İşitme ve Okuma Akademik Başarı Puanları Arasındaki Korelasyon

		ÇALGI	PİYANO	İŞİTME	SES
ÇALGI	Pearson	1,000	,291	,214	,515**
	Korelasyon				
	Anlam. (2-tailed)		,168	,316	,010
	Toplam	24,000	24	24	24
PİYANO	Pearson	,291	1,000	,762**	,462*
	Korelasyon				
	Anlam. (2-tailed)	,168		,000	,023
	Toplam	24	24,000	24	24
İŞİTME	Pearson	,214	,762**	1,000	,640**
	Korelasyon				
	Anlam. (2-tailed)	,316	,000		,001
	Toplam	24	24	24,000	24
SES	Pearson	,515**	,462*	,640**	1,000
	Korelasyon				
	Anlam. (2-tailed)	,010	,023	,001	
	Toplam	24	24	24	24,000

* . Korelasyon 0.05 seviyesinde anlamlıdır (2-tailed).

** . Korelasyon 0.01 seviyesinde anlamlıdır (2-tailed).

Öğrencilerin bireysel çalgı, piyano, işitme okuma yazma ve bireysel ses derslerinin ara ve dönem sonu, 1. dönem ve 2. dönem olmak üzere toplam dört notun ortalaması alınarak pearson korelasyon katsayısıyla hesaplanmıştır.

Tablo incelendiğinde *piyano* dersindeki akademik başarıların *işitme okuma yazma* dersi akademik başarıları arasında ($r=,762$) yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu söylenebilir. Bireysel *ses* dersi öğrenci akademik başarıları ile bireysel *çalgı*($r=,515$), *işitme okuma yazma* ($r=,640$) ve *piyano*($r=,462$) akademik başarıları arasında orta düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu görülmektedir.

Yorum ve Tartışma

Müzik öğretmenliği lisans programında bulunan alan derslerinin ana amacı öğretmen adaylarına öğretmenlik mesleğinde ihtiyaç duyacağı alan bilgi ve becerileri kazandırmaktır. Bu nedenle belirtilen alan dersleri benzer ve birbirine paralel içerikler ile planlanmaktadır. Araştırma bulgularına göre, öğrencilerin programda bulunan alan derslerinden aldıkları değerlendirme puanları ortalama olarak birbirine yakındır. Öğrencilerin alan derslerindeki akademik başarının orta ve yüksek düzeyde pozitif yönde ilişki olduğu yönündeki bulgular, belirtilen alan derslerinin ilişkilendirilerek kullanılabilir olduğunu göstermektedir.

Öğrencilerin *piyano* dersindeki akademik başarıları ile müziksel *işitme okuma yazma* dersi akademik başarıları arasında ($r=,762$) yüksek düzeyde pozitif yönde anlamlı ilişki olduğu bulgusundan hareketle; öğrencilerin müziksel *işitme okuma yazma* dersinden elde ettikleri kazanımları *piyano* dersinde kullanabildikleri ve yine *piyano* dersindeki kazanımlarını müziksel *işitme okuma yazma* dersinde kullandıkları düşünülebilir.

Piyano dersleri, müzik öğretmeni için, İstiklal Marşı ve diğer marşları eşlikli olarak özel gün ve törenlerde çalabilme, ulusal ve evrensel boyutlu ve küçük ölçekli yapıtları seslendirebilme, düzeyine uygun farklı, türkü, okul şarkıları ve eşliklerini çalabilme, eşlikleri yoksa bu parçalara uygun eşlikler yazarak çalabilme gibi, derslerini daha etkili ve zevkli hale getirmesine olanak sağlayacak kolaylıklar içerir (Tufan, 2004: 97). Bu kazanımları elde etme, *piyano* çalma teknik becerisinin yanı sıra müziksel *işitme okuma yazma* dersinde temeli kurulan armoni-teori bilgilerini gerektirmektedir. Dolayısıyla *piyano* çalmadaki hedef davranışlara ulaşmanın ilk şartı müziksel *işitme okuma ve yazmada* yeterli kazanmaktır.

Aynı zamanda *piyano* temel müzik bilgileri alanındaki her tür teorinin ve pratiğin öğretilmesi ve öğrenilmesinde kolaylık sağlar. Bu nedenle müzik öğretmenliği lisans programında zorunlu bir ders olarak yer alır. Yine, müziksel *işitme okuma yazma*, bireysel *çalgı* ve bireysel *ses* derslerinde eğitsel bir araç olarak kullanılmaktadır. Bilgin (2006: 328)'in de belirttiği gibi; “*piyanoya* hakim olan ve çaldığı eserlerin en küçük ayrıntısına kadar ilgilenen bir müzik öğretmeni [adayının] mesleğinde *piyanodan* etkili bir şekilde yararlanması armoni konusunda da yeterince bilgiye sahip olmasını da gerektirmektedir.” Müzik Öğretmenliği 1. sınıf lisans programında armoni dersi olmasa da, müziksel *işitme okuma yazma* dersi armoni dersine hazırlayıcı niteliktedir.

Müzik öğretmenliği lisans programına devam eden öğrenci, *piyano* çalmayı *piyanist* olmak için değil öğretmenlik mesleğinde kullanmak üzere öğrenir. “Okul müzik eğitiminde yer alan şarkılar ezgi, armoni, form ve öteki müzikal öğeleri açısından farklılıklar göstermektedir. Bu farklılıklar müzik öğretmenin her eseri, ezgi, armoni, form ve öteki müzikal öğeler açısından inceleyebilecek, yazılı, sözlü, olarak çözümlenebilecek bilgi ve becerilere sahip olması gerekliliğini ortaya koymaktadır.” (Bilgin, 2006: 328). Brings'in

(1979) belirttiği üzere, bir şarkıya eşlik çalışmaları; müziksel işitme yeteneği, müzikal çözümlene, armoni-kontrpuan, eşlik yazımı bilgilerine ve bu amaçla yazılmış uygun örneklerin yeterince incelenip tüketilmesi ile yakından ilişkilidir. Armoni ve ezginin uyumlu ve seri şekilde bir araya getirilmesi, piyano ve değişik çalgılar ile şarkılara eşlik edilmesi müzik öğretmenin bilgi becerilerinin uygulamaya anında aktarmasıyla mümkündür (akt. Bilgin, 2006: 328).

Araştırmada aynı şekilde müziksel işitme okuma yazma ve bireysel ses derslerindeki akademik başarı ilişkilerinin orta düzeyde ve pozitif yönde olması, öğrenciler tarafından ders kazanımlarına benzer düzeyde ulaşıldığını göstermektedir. Diğer bir deyişle, müziksel işitme okuma yazma dersi programındaki kazanımları edinen öğrenci bireysel ses dersinde o düzeyde başarılı olacaktır.

Ses eğitimi, karmaşık ve soyut bir süreçtir. Şarkının Türkçe veya başka bir dilde yazılmış sözleri ile seslendirilmesi odaklanmayı gerektirdiğinden, bu aşamaya gelmek için öğrencinin; şarkıdaki notaların sürelerini, yüksekliklerini, hız, gürlük ve anlatım özelliklerini iyi çözümlemesi gerekir. Bu çözümlene yapılmadan icranın nitelik kazanması güçtür. Bu konudaki hazır bulunuşluk için ise müziksel işitme okuma yazma dersindeki etkinlikler temel ve destekleyicidir.

Araştırmada müziksel işitme okuma yazma ile bireysel ses dersi başarısı ilişkisi kadar olmasa da, öğrencilerin bireysel ses dersindeki başarı düzeyinin bireysel çalgı ve piyano ders başarısıyla anlamlı ilişkisi olduğu bulgulanmıştır. Buradaki nispeten düşük ilişkinin nedeni, bireysel ses derslerinde piyanonun genellikle öğretim elemanı/üyesi tarafından kullanılması olabilir. Ses ve çalgı başarısı arasındaki orta düzeydeki ilişki pozitif yöndedir. Diğer bir deyişle, öğrenciler bireysel ses ve bireysel çalgı derslerinde benzer başarı düzeyine sahiptir. Benzer ilişkilerin bulgulanıldığı Ece ve Kaplan (2008: 291-292)'ın araştırma sonuçlara göre; öğrencilerin işitme alanı puanları ile ses alanı puanları arasındaki, işitme alanı puanları ile çalgı alanı puanları arasında ve ses alanı puanları ile çalgı alanı puanları arasında tüm gruplar için, düşük düzeyde anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Müziksel işitme yeteneğine sahip olan bireyin - ilgili eğitimi aldığı- dinlediği müziği anlama ve algılama becerisini de sahip olması beklenir. "İyi bir işitme becerisi; çalma, söyleme, doğaçlama, besteleme ve transpose becerisini üst düzeyde tutarak müzikaliteyi oluşturur." (Yayla, 2006: 29). İşitme (kulak) eğitimi, nitelikli müziği seçmeyi ve müziği nitelikli yapmayı sağlar.

Müzik öğretmenliği lisans programının özellikle ilk yılında hedeflenen bilgi ve becerilerin kazanılması önemsenmektedir. Mesleğe ilişkin bilgi, beceri ve tutumların temellerinin olduğu bu yılda öğrencilerin bilgi ve beceri transferi yapabilmeleri onların alana adaptasyonlarını kolaylaştırabilir. Öğrenme süreçlerini hızlandırabilir. Bu nedenle aşağıdaki uygulamalar önerilmiştir.

Öneriler

1. Program hazırlama(planlama), öğretim süreci(uygulama) ve değerlendirme aşamalarında alan dersleriyle ilgili öğretim elemanı ve üyelerinin eşgüdümlü çalışması, öğrencilerin derslerdeki başarı düzeylerini yıl içinde bireysel olarak takip etmeleri önerilmektedir.

2. İçerik ve amaç bakımından ilişkili olan alan derslerindeki akademik başarılarını arttırmak üzere, öğrencilerin bilgi transferi yapabilecekleri etkinlik ve öğretim yöntemleri tasarlanmalıdır.

KAYNAKÇA

- BİLGİN, S. (2006, Nisan). Müzik eğitiminde kullanılan şarkıların müzik öğretmenleri tarafından piyano ile eşliklenmesi. Pamukkale Üniversitesi, Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, Eğitim Fakültesi, Denizli.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2006). Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı. Ankara. Pegem Yayıncılık.
- BÜYÜKÖZTÜRK Ş. ve diğ. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. (11. baskı) Ankara: Pegem Yayıncılık.
- DEMİREL, Ö. (2005). Eğitim sözlüğü. Ankara. Pegem Yayıncılık
- ECE S. ve KAPLAN S. (2008). Müziksel algılama (işitme, okuma, yazma) ses ve çalgı yeteneği arasındaki ilişkilerin farklı değişkenler açısından incelenmesi. Kastamonu Eğitim Dergisi. 16(1) 285-296.
- TUFAN, E. (2004). Müzik bilimleri ve müzikoloji bölümleri ile müzik öğretmenliği programı anabilim dallarındaki piyano eğitiminin kapsamı ve uygulamadaki görünümü. Uludağ Eğitim Fakültesi Dergisi. 17(1), 93-99.
- YAYLA, F. (2006). Müziksel işitmenin temel prensipleri. Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 7(12), 28-38.